



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Biblinė hebrajų kalba I/II	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): lekt. Dalia Andziulytė Kitas / a (-i):	VU Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis (individualiosios studijos)

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	rudens semestras	lietuvių, hebrajų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: –	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): –

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	64	69

Dalyko (modulio) tikslas		
– suteikti hebrajų kalbos pagrindus, tuo pagilinti Biblijos ir judėjų bei krikščionių kultūros studijas; – plėsti lingvistines ir kultūrologines kompetencijas.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai įsisavins hebrajų k. raštą, fonologijos pagrindus, pagr. morfologines ir sintaksines struktūras, dalį svarbios leksikos ir frazeologijos.	Skaitymas balsu, aktyvus leksikos ir morfologijos įsisavinimas; frazių ir sakinių analizė, vertimas, vertimų komentavimas. Probleminės paskaitos, seminarai, mokslinės literatūros studijos, darbas su duomenų bazėmis.	Pasiruošimas seminarams, aktyvus dalyvavimas; tarpinis atsiskaitymas raštu ir žodžiu; egzaminas raštu ir žodžiu.
Studentai gebės analizuoti nesudėtingus hebrajiškus sakinius, identifikuoti jų elementus, nustatyti hebr. žodžių semantinį lauką.		
Studentai susipažins su hebrajų kalbos ir Biblijos tekstų istorija.		
Studentai susipažins su hebrajų k. gramatikos terminologija, tekstynais, studijų priemonėmis.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas

1. Įvadas. Semitų kalbos, jų charakteristika. Hebrajų kalbos periodizacija. Hebrajų ir aramėjų, biblinės ir šiuolaikinės hebrajų k. santykis. Biblinės hebrajų kalbos šaltiniai. Tanachas (tana"ḵ: tōrā, nəḥi'im, kəṭūḥim) ir Senasis Testamentas. Pobiblinė literatūra. Masoretų tekstas, jo leidimai, tekstynai, komp. analizė, kt. studijų priemonės.	1		1			2	4	Mokslinės literatūros studijos, darbas su komp. duomenų bazėmis, žodynais.
2. Hebrajų k. tarimo ir rašybos variantai. Rekonstruotas ir šiuolaikinis tarimas. Priebalsinis hebrajų alfabetas ('abg'ad). bgd kpt, gomuriniai, jų fonetinės savybės. Balsių žymėjimas Masoretų tekste: niqqūḏ. šəwā' nā' / šəwā' nāḥ. Matres lectionis. Rašyba be niqqūḏ. Hebrajų alfabeto simbolinės vartosenos.			2	4		6	8	Seminarų medžiagos (hebrajų k. rašto ir fonetikos) įsisavinimas. Mokslinės literatūros studijos.
3. Diakritiniai ženklai, jų fonetinė ir morfologinė reikšmė. dāḡeš qal / dāḡeš ḥāzāq / mappiq; skiemenų skyrimas. Kantiliacijos ženklų (ta'āmē ha'miqrā') atpažinimas, kirčiavimo gairės. Sakinys ir jo segmentai: 'etnaḥtā', sillūq, sōp pāsūq. Liturginiai tekstai; kəṭārīm (aram. ta'gin). Tetragrama; Dievo vardo substitucijos.			1	1		2	3	Seminarų medžiagos (hebrajų k. fonologijos, morfologijos, leksikos) įsisavinimas. Biblijos tekstų studijos. Mokslinės literatūros studijos.
4. Leksinės ir gramatinės reikšmės raiška semitų kalbose. Šaknies ir vokalizacijos samprata. Šaknies sandara, stipriosios ir silpnosios šaknys. Afiksai. Veiksmažodžių ir vardažodžių struktūros: binyānīm, mišqālīm. Neklasifikuojami žodžiai. Leksika: Dievas, dievai ir nežemiškos būtybės.	1		1			2	2	
5. Savar. asmeniniai įvardžiai. Įvardinių sufiksų apžvalga. Jungiamoji wāw, jos vokalizacija. Kiti pagr. jungtukai. Leksika: žemė ir dangus, gamtos stichijos. Svarbiausi tikriniai vardai.			2	2		4	4	
6. Vardažodžių struktūros ir jų kaitymas. mišqālīm pavyzdžiai; segoliniai daiktavardžiai (seggōliyīm): qeṭel / qēṭel, qōṭel, jų modifikacijos. Moteriškos giminės ir daugiskaitos formantai. mišqālīm skaičiaus problema, neklasifikuojami vs. netaisyklingi vardažodžiai. Leksika: šeima ir namai; bibliniai gyvūnai, jų grupavimas.			2	4		6	6	
7. Veiksmažodžio sistemos apžvalga: dalyviai; perfectum (sufiksinis) ir imperfectum (prefiksinis) asmenavimas; liep. nuosaka ir bendratys. VII binyānīm: pagr. morfologiniai požymiai ir funkcijos. Laiko ir veiksmo problema hebrajų kalboje. Aktyviniai dalyviai (binyān qal (pā'al) ir pi'ēl), jų kaitymas ir vertimas; dinaminiai ir statiniai (pā'ēl) veiksmažodžiai. Leksika: veiksmas ir būsenos.			2	2		4	4	
8. Žymimoji h- (artikelis), jos vokalizacijos taisyklės.			2	2		4	6	

Atribucija ir predikacija; daikt.-būdvi. jungimas; nominaliniai sakiniai. Tiesioginio žym. papildinio indikatorius ('et). Parodomieji įvardžiai (zê / ha'zê, ha'hû'). hû formos kaip copula. Leksika: grožis ir bjaurumas (estetiniai apibūdinimai); spalvos.									
9. Kontrolinis darbas.						2	2		Atsiskaitymas raštu ir žodžiu.
10. Prefiksiniai ir savarankiški prielinksniai; l-, b-, k- (kaip), m-vokalizacija; m- vs. min; prielinksniai su žym. h-. Krypties -â; vietos ir krypties prieveiksmiai, svarbūs vietovardžiai, hā'āres; pasaulio šalys ir tautos.			2	2			4	4	Seminarų medžiagos (hebrajų k. fonologijos, morfologijos, leksikos) įsisavinimas. Biblijos tekstų studijos. Mokslinės literatūros studijos.
11. Klausiamoji h-, jos vokalizacija; klausiamieji įvardžiai ir prieveiksmiai. Klausiamieji sakiniai. Leksika: laiko įvardinimai.			2	2			4	4	
12. Prielinksniai ir 'et su įvard. sufiksais. egzistencijos predikatai: yēš / 'ên ('ayn) sakiniai. Neiginių vartojimas (lo' vs. 'ên). hinnê, 'ên, 'ôd su įvard. sufiksais. Leksika: turtas ir skurdas.			2	2			4	4	
13. Daiktavardžių junginiai (konstrukcijos): smīkūt taisyklės, absoliutinės ir konstruktinės daikt. formos. Šventykla ir sinagoga, kulto architektūra ir daiktai; stabai.			2	2			4	4	
14. Pagrindiniai kiekiniai ir kelintiniai skaitvardžiai (1-10), jų kaitymas giminėmis. 100, 1000; dviskaitiniai skaitvardžiai. Daiktavardžių dviskaita. Kūno leksika, jos simbolinė vartoseną.			2	2			4	4	
15. binyān qal perfectum (qāṭal): asmenavimas ir funkcijos. hāyā buvo asmenavimas. Leksika: visuomenė: luomai, pareigos, darbai.			2	2			4	4	
16. binyān qal imperfectum (yiqṭōl): asmenavimas ir funkcijos (fut., iter.). yiḥyê bus asmenavimas. Posesyvieniai sak. su hāyā ir yiḥyê.			2	2			4	4	
17. Konsekutyvinė wāw; wa'yāhî; yiqṭōl vs. wa'yyiqṭol / qāṭal vs. wə'qāṭal: įvadas į naratyvo sintaksę. binyān qal imperativus; neig. 'al / nā' konstrukcinė ir absoliutinė bendratys (qəṭōl / qātōl). Tolimesnių studijų gairės.			2	4			6	4	
Iš viso			31	31			64	69	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			Hebrajų rašto įsisavinimas (teisingas skaitymas ir rašymas); leksikos, frazeologijos, morfologijos įsisavinimas, gramatinių reiškinių suvokimas; teksto supratimas; realijų žinojimas.

			Seminarų ir pratybų užduočių atlikimas (raštu ir žodžiu); Kontrolinio darbo užduočių atlikimas (raštu ir žodžiu); Egzamino užduočių atlikimas (raštu ir žodžiu).
1. Darbas seminarų metu	20	semestro metu	2 balai: įsisavina praeitą medžiagą, atsako į klausimus, kokybiškai atlieka auditorinio darbo metu skirtas užduotis. 1 balas: seminaruose dalyvauja pasyviai, atlieka tik dalį skirtų užduočių. 0 balų: neatsako į klausimus ir neatlieka užduočių arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų.
2. Kontrolinis darbas (raštu ir žodžiu)	30	15-17 sav.	(Vertinimas dauginamas iš 0,3 koeficiento). 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95–100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85–94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75–84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65–74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55–64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51–54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1 (nepatenkinamai). Netenkinami minimalūs reikalavimai.
3. Egzaminas (raštu ir žodžiu)	50	sesijos metu	(Vertinimas dauginamas iš 0,5 koeficiento). 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95–100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85–94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75–84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65–74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55–64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51–54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1 (nepatenkinamai). Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Ed. K. Elliger, W. Rudolph, alii multi	1997	Biblia Hebraica Stuttgartensia, ed. quinta emendata		Deutsche Bibelgesellschaft
S. Moed, B. Lockspeiser, J. Foer, ct. (Tekstynai, žodynai)		Sefaria: a Living Library of Jewish Texts Online		https://www.sefaria.org/texts
Ch. Van der Merwe, J. A. Naudé, J. H. Kroeze	1999	A Biblical Hebrew Reference Grammar	Biblical Languages: Hebrew	Sheffield Academic Press
Ed. M. Krause, M. Pietsch, M. Rösel	2020	Hebräisch. Biblisch-hebräische		Walter de Gruyter

		Unterrichtsgrammatik, 5 Aufl. ¹		
E. Nahum	2020/21	ʿibrīt miqrāʿit lə'mathīlīm. Learn Biblical Hebrew as a living language.	1-2	Polis. The Jerusalem Institute of Languages and Humanities
T. O. Lambdin	1971 / 2009 (19 repr.)	Introduction to Biblical Hebrew (with answer key)		iv. leidimai
L. A. Mitchel	1984	A Student's Vocabulary for Biblical Hebrew and Aramaic A (Dažninis žod.)		Zondervan
Tyndale House, Cambridge, UK (Tekstynai, analizė etc.)		https://www.stepbible.org/		https://www.stepbible.org/
A. Rubšys, vertimas iš hebrajų kalbos	1998/99	Senasis Testamentas		https://biblija.lt/ arba kn. leidimai
Papildoma literatūra				
P. Jouon; T. Muraoka	2006	A Grammar of Biblical Hebrew, 3rd ed.		Gregorian Biblical Press
Ed. and enlarged by the late E. Kautzsch, suppl. by W. Miller	2008	Gesenius' Hebrew Grammar and The Influence of Gesenius.		Gorgias Press
D. J.A. Clines, al.		The Dictionary of Classical Hebrew	T. I-VIII	Sheffield Academic Press
G. Fohrer, Herausgegeben von J. F. Diehl, M. Witte	2021	Hebräisches und Aramäisches Wörterbuch zum Alten Testament (Pagr. reikšmių žod.)		De Gruyter
(Duom. bazių ir kt. nuorodos)		Biblical Hebrew: Electronic Resources for Biblical Studies		https://guides.westernse m.edu/HebrewCourse/el ectronic
(Duom. bazių ir kt. nuorodos)		Biblical Hebrew: Online Resources		https://libguides.tyndale. ca/c.php?g=572624&p= 5103807
A. R. Meyer	2022	Naming God in Early Judaism. Aramaic, Hebrew, and Greek	Studies in Cultural Contexts of the Bible 2	Brill / Schöningh
J. Naveh	1997 / 2005	Early History of the Alphabet: an introduction to West Semitic epigraphy and palaeography		The Hebrew University of Jerusalem: The Magnes Press / Varda Books
E. Y. Kutscher	1982	A History of the Hebrew Language (Kalbos istorija ir istorinė gramatika)		The Hebrew University of Jerusalem: The Magnes Press / Brill
W. Chomsky	1857 / 2001	Hebrew: The Eternal Language		The Jewish Publication Society of America

Aprašas atnaujintas
2025–03–17

¹ mokantiems vokiškai.